

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Szaj (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. D. (1)

przy udziale J. J., H. K. i Z. D.

o zniesienie współwłasności

na skutek zażalenia wnioskodawczyni na punkt III postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu VI Zamiejskowy Wydział Cywilny w K. z dnia 23 października 2014 roku w sprawie VI Ns 57/13

oddala zażalenie .

SSO Tomasz Szaj

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 października 2014 roku Sąd Rejonowy w Świnoujściu VI Zamiejskowy Wydział Cywilny w K. oddalił wniosek wnioskodawczyni A. D. (1) o zniesienie współwłasności (pkt I), zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki postępowania J. J. kwotę 2417 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt II), nakazał ściągnąć od wnioskodawczyni na rzecz Sądu Rejonowego w Świnoujściu kwotę 462,14 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów postępowania (pkt III), ustalił, że w pozostałym zakresie każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie(pkt IV).

Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zawarte w punkcie II i III wskazał, że w sytuacji gdy uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub interesy ich są sprzeczne to sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub wyłożyć je na jednego z uczestników w całości. Ponadto, jeżeli zachodzi sprzeczność interesów to sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów poniesionych przez innego uczestnika. W ocenie Sądu z racji oddalenia wniosku A. D. (2) winna ona zostać obciążona obowiązkiem zwrotu na rzecz (...) kwoty 462,14 złotych jaka została uiszczona z jego środków na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego.

Zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III wywiodła wnioskodawczyni wnosząc o zmianę punktu III poprzez nakazanie ściągnięcia od uczestniczki J. J. kwoty 462,14 złotych. Skarżąca wniosła także o zasądzenie od uczestniczki na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

Skarżąca zarzuciła Sądowi Rejonowemu błędną wykładnię art. 520 § 3 k.p.c. polegającą na przyjęciu, że w niniejszej sprawie interesy uczestników są sprzeczne. Skarżąca podniosła, iż z ugruntowanej w tym zakresie linii orzeczniczej wynika, że w sprawach o zniesienie współwłasności nie występuje sprzeczność interesów uczestników postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15.12.2011., II Cz 120/11 oraz z 19.11.2010 r.,(...)). Wniosek wnioskodawczyni był od początku postępowania w istocie popierany przez wszystkich uczestników. Stanowisko to zmieniła wyłącznie

uczestniczka J. J. po zapoznaniu się z kosztorysem prac. Praktyka taka w ocenie skarżącej naruszała dobre obyczaje i stanowiła złamanie słowa danego na początku.

Skarżąca podniosła także, że oddalenie wniosku jest jedną z dwóch przesłanek jaką sąd winien wziąć pod uwagę rozważając kwestie obciążenia kosztami jednego z uczestników. Drugą i konieczną jest sprzeczność interesów stron. Ponadto w ocenie skarżącej, przy hipotetycznym założeniu uzasadniającym zastosowanie art. 520 §3 k.p.c., specyfika niniejszej sprawy nakazywałoby zastosowanie art. 102 k.p.c. W ocenie skarżącej wyrazem skrajnie nierównego traktowania wnioskodawczyni jest nieobciążenie kosztami postępowania uczestników, którzy reprezentowali identyczne stanowisko w zakresie wniosku o zniesienie współwłasności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na zasadzie art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie w zakresie nałożenia na stronę obowiązku uiszczenia kosztów sądowych podlega rozpoznaniu w składzie jednego sędziego.

Zażalenie nie jest zasadne.

Prawidłowo Sąd Rejonowy obciążył wnioskodawczynię obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa wydatków w kwocie 462,14 złotych. Powyższa kwota stanowiła wynagrodzenie biegłego za sporządzenie opinii, której przedmiotem było wyjaśnienie kwestii możliwości zniesienia współwłasności przedmiotowej nieruchomości poprzez podział fizyczny, niezbędnych do tego prac oraz ich kosztów. Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiszczyć, Sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie w instancji, obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Sprzeczność interesów uczestników oraz ostateczne oddalenie wniosku wnioskodawczyni z uwagi na niemożliwość zniesienia współwłasności powodowało, że w zakresie kosztów biegłego należało zastosować regulację przewidzianą w art. 520 § 3 k.p.c., co ostatecznie skutkowało wyłożeniem obowiązku ich zwrotu na wnioskodawczynię.

Argumentacja zażalenia nie zasługuje na uwzględnienie. W niniejszej sprawie wnioskodawczyni już we wniosku domagała się przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, a zatem musiała liczyć się z koniecznością poniesienia wydatków z tego tytułu. W odpowiedzi na wniosek uczestniczka J. J., aczkolwiek popierając zniesienie współwłasności wskazywała na wadliwe przygotowanie wniosku i całego postępowania oraz brak możliwości uzyskania zniesienia współwłasności. Również stanowisko uczestniczki H. K., aczkolwiek popierające wniosek o zniesienie współwłasności wskazywało na brak środków na poniesienie kosztów, gdyż uczestniczka podała, że utrzymuje się z renty w kwocie 800,- zł. Koszty związane z opinią biegłego zostały wywołane przez wnioskodawczynię, która domagała się tej opinii, jak również koszty te powstały przede wszystkim na skutek złożenia wniosku, nie zaś na skutek postawy uczestniczek w toku postępowania.

Wprawdzie zasadą ogólną orzekania o kosztach postępowania nieprocesowego, wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c. jest ponoszenie przez każdego z uczestników kosztów związanych ze swoim udziałem w sprawie (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia (...)) to jednak doznaje ona przełamania w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. W sytuacjach nimi określonych sąd może odstąpić bowiem od zasady ogólnej i orzec stosownie do reguł określonych wskazanymi wyżej przepisami. Dla ich zastosowania istotne jest stwierdzenie, czy między uczestnikami postępowania w danej sprawie zachodzi sprzeczność interesów i czy są oni w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania. Wówczas sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub nałożyć na jednego z uczestników w całości (§2) Ponadto w sytuacji kiedy interesy uczestników są sprzeczne, sąd może nałożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Analogicznie sąd może postąpić, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (§3).

W konsekwencji Sąd pierwszej instancji prawidłowo obciążył wnioskodawczynię obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa reszty kosztów opinii biegłego. Brak jest bowiem podstaw do obciążenia tymi kosztami pozostałych uczestników postępowania z przyczyn opisanych powyżej.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 102 k.p.c. Jakkolwiek norma ta znajduje odpowiednie zastosowanie do orzeczeń wydanych także w trybie nieprocesowym to w okolicznościach konkretnej sprawy nie wystąpił „przypadek szczególnie uzasadniony”, który stanowiłby podstawę do odstąpienia od obciążenia wnioskodawczyni obowiązkiem zwrotu wydatków postępowania Skarbowi Państwa. Niedopuszczalne jest bowiem przerzucanie na Skarb Państwa kosztów nieprzemyślanych, pochopnie składanych wniosków. Przede wszystkim nie można było nie dostrzec, iż był to kolejny wniosek wnioskodawczyni o zniesienie współwłasności. Powołani we wcześniejszej sprawie biegli wskazali na konieczność zmiany sposobu użytkowania lokalu z budynku jednorodzinny na wielorodzinny i związaną z tym konieczność wykonania prac adaptacyjnych. Samo pozostawanie przez wnioskodawczynię w przeświadczeniu, iż koszty tych prac nie będą wyższe aniżeli wynikające ze sporządzonego na jej wniosek przed wszczęciem postępowania projektu budowlanego nie jest przypadkiem szczególnie uzasadnionym. Wnioskodawczyni od początku była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, stąd też oczekiwać należało, iż zostanie przez niego pouczona, iż ostatecznie zakres prac jak też ich koszt zostanie ustalony przeprowadzoną w sprawie opinią biegłego sądowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. oraz 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

- (...)

3. (...)

4. (...)

(...)